

༡༡ | སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤-༢༥ ལོའི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་འཛིན་རིམ་བརྟུ་གཉིས་པའི་སྐོར་ལིག་རྒྱལ་སྤྱི་
དཔེ་མཚན་རྩི་ཤོག

SUBJECT CODE NO. 188 (BHOTI)
Class XII Marking Scheme 2024-25

Time allowed 3 hours

Maximum Marks: 80

སྤྱིར་བཏང་གི་ལམ་སྟོན།

1. རྩི་ཤོག་འདི་ནང་སྡེ་ཚན་བཞི་ཡོད།
2. སྡེ་ཚན་ཀ་ལ། གོ་ཏོག་སྐད་ལ། (སྟོན་ལྟར་) རྩི་བ་གཉིས་ཡོད།
3. སྡེ་ཚན་ཁ་ལ། བརྗེ་སྟོན་ རྩི་བ་བརྒྱད་ཡོད།
4. སྡེ་ཚན་ག་ལ། འབྲི་ལྟར་ རྩི་བ་གསུམ་ཡོད།
5. སྡེ་ཚན་ང་ལ། སྟོན་དེ་བ་དངོས། རྩི་བ་ལྔ་ཡོད།
6. ལམ་སྟོན་གཞིར་བརྟུང་རྩི་བ་རྣམས་ཀྱི་ལན་འདེབས་དགོས།

General Instructions:

1. the question paper contains four sections.
2. Section A-Reading contains 2 questions.
3. Section B-Grammar contains 8 questions.
4. Section C-writing contains 3 questions.
5. Section D-Literature (text book) contains 5 questions.
6. Attempt question as per specific instructions.

Section- A: Reading Comprehension (10 Marks)

སྡེ་ཚན་ ཀ། སྟོན་ལྟར་

1 ་ ག་ལས་གསལ་དུམ་ཚན་འདི་བསྐྲུན་ཏེ་རྩི་བ་ཀྱུན་གྱི་ལན་འཛིན་པ་དེ་འདེམས་དགོས།

རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡང་ཐོག་ཏུ་ཆགས་པའི་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་ལོ་ལ་དུགས་འདི་ལྟེ། སྟོན་བརྒྱ་ཐག་མང་པོ་
ཞིག་གི་དུས་ན། ཚོས་དང་ཤེས་རིག་ཅི་ས་གང་ཐོག་ན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་ཀྱང་བར་སྐབས་ཞིག་ལ་
མཐའ་དམག་མང་པོ་སྐྱབས་ཏེ། འདི་གའི་དགོན་པ་ཁག་དང་སྐྱ་གསུང་སྐྱུགས་ཉེན་སོགས་མང་པོ་ཞིག་མེད་པར་འཇོགས། དཔེར་
ན་བརྒྱ་ཐག་བརྟུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚེན་པོ་རིན་ཚེན་བཟང་པོས་བཞེངས་པར་མཇེད་པའི་ཁྱི་ཅེ་ཉར་མའི་དགོན་པ།
དེའི་འདུ་ཁང་ནང་དུ་དགེ་འདུན་སྟོང་ཐུག་གཉིས་འཚོགས་སུ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་བཤམ་སྐྱུ་བ་རིག་གཞུང་གི་བསྟོན་སྐྱོང་
རྒྱན་ཚད་མེད་པའི་ལོ་ལྔ་ཡོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེར་སངས་ལྷུ་མ་ཚམ་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་པར་རང་ཅག་ཚང་མས་མཐུན་གསལ་ནང་

བཞིན་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་ཉོར་དང་སྤེལ་ཉིའི་དམག་གིས་ཀྱང་འདི་གའི་ཁྱད་ལོར་མང་པོ་དང་རིག་གཞུང་གི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་སྟོར་བཞིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡང་རྒྱལ་རབས་རྣམས་སྤེལ་གསལ་བར་གསལ། ཡིན་ཀྱང་འདི་གའི་གྲ་བཅུན་མང་པོ་བོད་དུ་ཕེབས་ཉེ་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ བར་དུ་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་སྤེལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྤྲངས་པ་མཛད་དེ། ལ་དུགས་སྤེལ་བར་མཛད་པའི་བཀའ་བྱིན་ལ་ད་བར་རང་ཅག་རྣམས་ལ་སྤེལ་རྒྱ་དང་རོམ་རྒྱ་དུས་ལྷན་སྤེལ་ཡིན་ནོ། ། ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་མིས་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན། དེ་རྗེས་འདི་ན་རིག་གཞུང་དོན་གཉེར་ཅན་ཀྱན་བོད་དུ་ཆ་མ་སྤྲུབ། ཡིན་ཀྱང་དེ་རྗེས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་མིག་ཀྱང་སྤྲུབ་ནས། ལ་དུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ཕེས་རིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་སློབ་གྲྭ་ཁང་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཞིག་བྱས། མ་ཚད་བྱིས་བསྐྱབས་ལས་ཁུངས་(Information) དང་ཕེས་རིག་ལས་ཁུངས་ (Culture Academy)དང་དཔེ་མཛོད་ཁང་སོགས་ཀྱང་བྱས་ཉེ། དེར་སང་ལ་དུགས་ཀྱི་སྐད་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཡར་རྒྱས་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་ཡིན་ནོ། ། ཡིན་ནའང་རྒྱལ་ཁབ་གི་སློབ་ཤིང་དང་པན་ཇ་མེ་སོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་བསྟོས་ཉེ། རང་རེའི་རིག་གཞུང་ལ་ད་བར་ཅམ་ཞིག་ཡར་རྒྱས་ཆ་དགོས་ཡོད། དེ་ཅམ་ཞིག་ཆ་མ་སྤྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་རང་ཅག་ཚང་མ་མཉམ་མཐུན་དང་གཅིག་སྦྲེལ་མཛད་དེ། དུས་ལུན་སྤྲུབ་ཞིག་གི་ནང་ལ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཞིག་གཏོང་ཐབས་ལ་སྤྲུགས་བསམ་བསྟུལ་ཉེ། ལག་ལེན་མཛད་དགོས་ཤིང་ཡིན་ནོ། །

རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་སློབ་ཤིང་གཞོན་ནུ་པོ་མོ་ཀྱན་ཡིན་པས། དང་པོ་སློབ་གྲྭ་ཆུང་བ་ཚང་མའི་ནང་དུ་རང་སྐད་དང་རང་རེའི་རིག་གཞུང་སློབ་པའི་དགོ་ཆུན་ཡོང་དགོས། དགོ་ཆུན་ཀྱན་ནའང་ཕེས་ཚད་ལྡན་མཁན་དང་། དགོ་ཆུན་གྱི་འོས་སྤྱོད་ནང་གོ་ཚད་ལུས་མཁན་ཀྱན་བོར་དགོས། སློབ་གྲྭ་ཁང་ཆེ་ཆུང་ཚང་མའི་ནང་དུ་ལ་དུགས་ཀྱི་རང་སྐད་དང་རིག་གཞུང་གར་མཉམ་སྦྲུང་དགོས་པའི་སློབ་ཚན་དུ་འགྱུར་བཅུག་དགོས།

དེར་སང་སྤྱི་དང་དཀར་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རང་རེའི་སྤྲོན་རྒྱ་བྱ་ཆ་དང་བུ་མོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྤྲུག་ལས་མཛད་བཞིན་ཡོད་དེ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཚང་མ་ལའང་རང་གི་རིག་གཞུང་སློབ་པའི་གླིང་གི་ཡོང་དགོས། ཡང་མོ་འཁོར་ནང་རྒྱགས་ལེན་ཉེ། ལག་འབྲེར་(Certificate)བཏང་བའི་གླིང་དང་། དེར་སང་ཆུན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་བྱའི་གླིང་གི་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་དགུན་དུས་ཕྱི་རྒྱ་ཚོད་གཅིག་དང་དབྱར་དུས་ཕྱི་རྒྱ་ཚོད་བརྒྱུད་པ་ནས་དགུ་པ་བར་དུ་བསྐྱབ་སྤྲུབ་ན། རང་རེའི་ན་གཞོན་པོ་མོ་མང་པོ་ཞིག་རིག་གཞུང་ལ་མཁས་པ་འགྱུར་སྤྲུབ་བྱ་ཡིན་ནོ། །

I. མཐའ་དམག་སྤེལ་ཉེ་གང་བྱས། (1)

- a) མཁས་དང་དགོན་པ་བཞེངས།
- b) སྤྱི་གསུང་སྤྲུགས་ཉེན་རྣམས་མཉམ་པར་བཅོས།
- c) ལུལ་མི་རྣམས་བསད་མས་བཏང་།
- d) ལས་ཁུངས་ཀྱན་བཅོས།

ལན། b. སྤྱི་གསུང་སྤྲུགས་ཉེན་རྣམས་མཉམ་པར་བཅོས།

II. རྒྱ་མིས་བོད་ལ་ག་དུས་དབང་བསྐྱར། (1)

- a) ༡༩༥༣
- b) ༡༩༥༦
- c) ༡༩༥༩
- d) ༡༩༥༧

ལན། c. ༡༩༥༩

III. ཁྲི་ཚེ་ཉར་མའི་དགོན་པ་སྐྱུས་བཞེངས། (1)

- a) རྒྱལ་པོ་སེངྒེ་རྒྱལ། b) ལྷ་མ་སྟག་ཚང་རས་པ།
- c) ལྷ་མ་བཀུ་ཤེས་གཏམ་འཕེལ། d) ལོ་རྒྱུ་བ་ཚེན་པོ་རིན་ཚེན་བཟང་པོ།

ལན། d. ལོ་རྒྱུ་བ་ཚེན་པོ་རིན་ཚེན་བཟང་པོ།

IV. Certificate ལ་རང་སྐད་ནང་དུ་གང་ཟེང། (1)

- a) ཤེས་རིག། b) རིལ་བརླགས།
- c) ལག་འབྲེང། d) སྐད་ཡིག།

ལན། c. ལག་འབྲེང།

V. རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་སློབ་ཉི་.....ཡིན། (1)

- a) གཞོན་ལུ་པོ་མོ། b) མི་ཀན་གཞོན་ཀྱུན།
- c) ལྷ་བཙུན་གཞོན་པ་ཀྱུན། d) སློབ་སྐྱུག་ཆེ་ཆུང་ཀྱུན།

ལན། a. གཞོན་ལུ་པོ་མོ་ཀྱུན།

VI. སློབ་ལྷ་ཆུང་བ་ཚང་མའི་ནང་དུ་རང་སྐད་དང་རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་གང་གྲེད་དགོས་འདུག། (1)

- a) རང་སྐད་དང་རིག་གཞུང་གི་སློབ་པའི་དགོ་ཀན་བསྐོ་གཞུག་གྲེད་པ།
- b) ཚན་རིག་དང་དབྱིན་རི་སློབ་པའི་དགོ་ཀན་བསྐོ་གཞུག་གྲེད་པ།
- c) ཡང་ཅེས་དང་ཉི་མེད་སློབ་པའི་དགོ་ཀན་བསྐོ་གཞུག་གྲེད་པ།
- d) ལྷ་དང་སྐྱ་སྟན་སློབ་པའི་དགོ་ཀན་བསྐོ་གཞུག་གྲེད་པ།

ལན། a. རང་སྐད་དང་རིག་གཞུང་སློབ་པའི་དགོ་ཀན་བསྐོ་གཞུག་གྲེད་པ།

2) འོག་གི་རྒྱ་བ་ཀྱུན་གྱི་ལན་རྣམས་དུམ་ཚན་ནས་བཙལ་ཉེ་བྲིས།

I. ཉོར་དང་སྐལ་ཉིའི་དམག་གིས་གང་བྱས། (2)

ལན། ཉོར་དང་སྐལ་ཉིའི་དམག་གིས་འདི་གའི་ཁྱད་ལོར་མང་པོ་དང་རིག་གཞུང་གི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་སྟོར་བཤེགས་བྱས།

ཡང་ན།

ལ་དྲུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་གང་དང་གང་བྱས།

ལན། ལ་དྲུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ཤེས་རིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་སློབ་གྲྭ་ཁང་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཞིག་བྱས། མ་ཚད་
 རྒྱུ་ལྡན་གསལ་ལས་ཁུངས་དང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་དཔེ་མཛོད་ཁང་སོགས་བྱས།

II. རྗེ་དང་དཀར་འབྲེལ་གྱི་ལས་ཁུངས་ནང་དུ་ཅི་དང་ཅི་མཛད་དགོས་འདུག (2)

ལན། རྗེ་དང་དཀར་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རང་རེའི་སྤྱོད་ཆས་ཀྱི་ཆ་དང་བྱ་མོ་ཚང་མ་ལ་རང་
 གི་རིག་གཞུང་སློབ་པའི་གྲྭ་རྒྱུག་དང་ལོ་འཁོར་ནང་རྒྱགས་ལེན་ཏེ། ལག་འཁྲེར་གཏང་བའི་གྲྭ་རྒྱུག་དགོས།
 ཡང་ན།

ཐབས་རིམ་ལྟར་རང་རེའི་ན་གཞོན་པོ་མོ་ཀྱན་རིག་གཞུང་ལ་མཁས་པ་འགྱུར་བྱས། །

ལན། དགུན་དུས་བྱི་ཚུ་ཚོད་གཅིག་དང་དབྱར་དུས་སྔ་ཚུ་ཚོད་བརྒྱད་པ་ནས་དགུ་པ་བར་དུ་རང་གི་རིག་གཞུང་ཀྱན་
 བསྐྱབ་བྱས་ན། རང་རེའི་ན་གཞོན་པོ་མོ་མང་པོ་ཞིག་རིག་གཞུང་ལ་མཁས་པ་འགྱུར་བྱས།

Section B : Grammar (25 Marks)

ལྟོ་ཚུན་ཁ་ཤོད་ བད་སློབ།

3 ་ རྒྱགས་འཇུག་ལས་རི་བ་དགུ་ལ་ལན་འགྲིག་པ་དེ་འདེམས་དགོས། (1x9=9)

I. རྒྱགས་འཇུག་གི་ཚུམ་པ་པོ་སྟུ་ཡིན་ནམ། (1)

- a) དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་དོ་རྗེ།
- b) དདུལ་ཚུ་རྟམ་རྟ་བ།
- c) སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སམ་རྩོ་ལ།
- d) ས་སྐྱ་བཞི་ཉ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ལན། c. སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སམ་རྩོ་ལ།

II. དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རྒྱགས་གང་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན། (1)

- a) དབྱངས་བཞི་མོ་དང་གསལ་བྱེད་རྣམས་པོ།
- b) དབྱངས་བཞི་པོ་དང་གསལ་བྱེད་རྣམས་མོ།
- c) དབྱངས་བཞི་མ་ཞིང་དང་གསལ་བྱེད་རྣམས་པོ།
- d) དབྱངས་བཞི་མ་ཞིང་གསལ་བྱེད་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མོ།

ལན། a. དབྱངས་བཞི་མོ་དང་གསལ་བྱེད་རྣམས་པོ།

III. བདག་འགྲོ་ཞེས་པ་འདི་གང་ཡིན་ནམ། (1)

- a) བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ།
- b) བྱ་བྱེད་ཐ་མེ་དད་པ།
- c) དངོས་པོ་བདག
- d) དངོས་པོ་གཞན།

ལན། b. བྱ་བྱེད་ཐ་མེ་དད་པ།

- a) བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་ལས་ཡིན། b) དུས་འདས་པ་དང་སྐྱུལ་ཚིག་ཡིན།
 c) བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དང་པ་ཡིན། d) བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་ལས་ཡིན།

ལན། d. བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་ལས་ཡིན།

IX. རྗེས་འཇུག་གི་ཕོ་ལ་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་ག་ཚོ་ད་ཡོད་དམ། (1)

- a) གསུམ། b) བཞི།
 c) ལྗ། d) གཉིས།

ལན། a. གསུམ།

ག༽ གཤམ་གྱི་རྟགས་འཇུག་གི་དེ་བ་ཀུན་ལ་ལན་གྲིས།

4. ལྗ་བ་བྱེད་དང་བརྒྱད་པོ་གང་གང་ཡིན་ནམ། (2)

ལན། ལྗ་བ་བྱེད་དང་བརྒྱད་པོ། ལྗ་སྒྲེ། ཅ་སྒྲེ། ཉ་སྒྲེ། ས་སྒྲེ། ཅ་སྒྲེ། ཞ་སྒྲེ། ར་སྒྲེ། ཉ་སྒྲེ་བཅས་ཡིན།

5. ལྗ་བ་དང་བསེ་རུ་ལ་གཅིག་གི་མིང་ཅི་ལ་ཟེར། (2)

ལན། འོད་དཀར་ཅན་ཉེ་ལྗ་བ་གཅིག་དང་། བསེ་རུ་ལ་རྩ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གོ།

6. མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་རྟགས་ལྡར་རྒྱུ་དབྱེ་བ་ཡིན། (2)

ལན། ཕོ། ཀ་ཅ་ཉ་པ་ཅ།

- མ་ཞིང། ལ་ཆ་ཐ་པ་ཚ།
- ཕོ། ག་ང་ད་བ་ཇ་མ་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས།
- ཤིན་ཏུ་མོ། ང་ཉ་ན་མ།
- མོ་གཤམ། ར་ལ་ཉ་ཨ།
- ཡང་ན།

ཕྱོད་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཞི་རྣམས་གང་གང་ཡིན།

ལན། ཕྱོད་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཞི་ནི། གང་ལ་འཇུག་པ། གང་གིས་འཇུག་པ། རི་ལྟར་འཇུག་པ། ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་བཅས་ཡིན།

7. བྱ་བྱེད་ཐ་དང་པ་དང་ཐ་མི་དང་པའི་དོན་དང་དཔེ་བརྗོད་གཉིས་རེ་གྲིས། (2)

ལན། བྱ་བྱེད་ཐ་དང་པ་ནི་བྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་བྱེད་པོ་དང་། ལས་གཉིས་དངོས་སུ་ཐ་དང་རུ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཉེ། དཔེར་ན། བསྐྱོར། སྐྱུ་བ་ལྟ་བུའོ། །བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དང་ནི། བྱེད་པོ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པར་མི་སྟོན་པའི་བྱ་ཚིག་གི་རིགས་ལ་གོ་དགོས་ཉེ། དཔེར་ན། འཁོར། ལྷ་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན།

ཕོ་ལ་སྐྱེས་བུ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་རྩི་ལྷན་དབྱེ་བ་ཡིན།

ལན། རྗེས་འཇུག་གི་སོ་ལ་སྐྱེས་བུ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གཉི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇུག་ས་དང་། སྐྱེས་བུ་འབྱིང་ལ། རྗེས་འཇུག་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇུག་ས་དང་། སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ལ། ག་དང་བ་ལ་ཡང་འཇུག་མེད་པ་དང་། ད་དང་ས་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཡོད་པ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

8. རྗེས་འཇུག་བཅུ་སོ་སོ་མ་ཞིང་གསུམ་དུ་རྩི་ལྷན་དབྱེ་བ་ཡིན་ནམ། (2)

ལན། རྗེས་འཇུག་བཅུ་སོ་རྣམས་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་དང་མང་ནས་སློབ་པའི་སྐྱ་དང་ཚོལ་བ་དག་བར་འཇུག་པ་རྣམས་སོ་དང་། སྐྱ་ཚོལ་རན་པར་འཇུག་པ་རྣམས་མ་ཞིང་དང་སྐྱ་དང་ཚོལ་བ་སྟོད་པར་འཇུག་པ་རྣམས་སོ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ན།

འགྲུར་བ་མ་ཞིང་གང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

ལན། རྗེས་འཇུག་གི་མ་ཞིང་གི་ཡི་གེ་ན་ར་ལ་གསུམ་མིང་གཞིའི་སོ་ཡིག་ ག་ཅ་ཉ་བ་ཅ་ལྟའི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇུག་ཞུགས་ཀྱང་རུང་མ་ཞུགས་ཀྱང་རུང་ཞུགས་པ་ན། སྐྱ་གདངས་དག་པར་འགྲུར་བ་དང་། ཡང་རྗེས་འཇུག་གི་མ་ཞིང་གི་ཡི་གེ་ན་ར་ལ་གསུམ་མིང་གཞིའི་སོ་ཡིག་ག་ཇ་ད་བ་ཇ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇུག་མེད་པར་ཞུགས་པ་ན། སྐྱ་གདངས་ཞན་པར་འགྲུར་བས་འགྲུར་བ་མ་ཞིང་ཞེས་བྱའོ། །

9. འོག་གི་བྱ་ཚིག་རྣམས་ལས་བཞིའི་དུས་གསུམ་གྱིས། (4)

མ་འོངས་པ།	ད་ལྟ་བ།	འདས་པ།	སྐུལ་ཚིག།
གཏང་།	གཏོང་།	བཏང་།	མོངས་ཤིག།
གྱི།	འགྱི།	གྱིས།	གྱིས་ཤིག།
བསྐྱབ།	སྐྱོབ།	བསྐྱབས།	སྐྱོབས་ཤིག།
གཅད།	གཅོད།	བཅད།	ཚོད་ཅིག།

10. འོག་གི་བརྗོད་གཞི་ལས་གཅིག་གི་ཐོག་འབྲེལ་བརྗོད་ཐུང་དུ་ཞིག་མཛོད། (2)

སྤྱིར་ཡི་གེའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། རྣམ་དབྱེ། རྟགས་མཚུངས་འབྲེལ་ཚུལ།

ལན། སྤྱིར་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། ཅ་བ་ལས། ཕོ་ཡི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་ལ། །ཞེས་པས་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་སོར་བཞག་པ་དངོས་སུ་བརྟན་ནས་ཞུགས་པ་དབྱེད་པའི་མོར་གྲུབ་པའམ་མོར་བརྟན་པ་ཡིན། དེ་ལྷན་དབྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གསལ་བྱེད་རྣམས་རང་རང་དག་ནས་བརྗོད་སྟོན་བྱེད་པའི་ཆེ་རང་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱ་གདངས་གསལ་བྱེད་ཐུབ་པས་ཕོ་དང་། དབྱེད་ས་རྣམས་གསལ་བྱེད་གང་ཅུང་ཞིག་ལ་མ་སྐྱར་ན་རང་རང་དག་ནས་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱ་གདངས་གསལ་བྱེད་ཐུབ་པས་ཕོར་བཞག་པ་ཡིན།

VII. རྒྱ་ཉར་རྒྱ་ཉི་ཞེས་པའི་རྒྱལ་རབས་དེ་སྤུས་བཅམས་པར་མཛད། (1)

- a) སྤྲེལ།
- b) ཅུལ།
- c) ལྷུཅུལ།
- d) ཀལ་ལྷུལ།

VIII. དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་གཉིས་མཚུངས་པར་བཀོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་.....ཟེར། (1)

- a) དེས་པའི་དཔེ།
- b) དངོས་དཔེ།
- c) སྤུལ་བྱུང་གི་དཔེ།
- d) ཚོས་དཔེ།

ལན། d. ཚོས་དཔེ།

15. གཤམ་གསལ་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་ལས་གཉིས་ལ་དཔེ་བརྗོད་རེ་ཟློས། (5)

- a) དངོས་དཔེ།
- b) སྤུལ་བྱུང་གི་དཔེ།
- c) དེས་པའི་དཔེ།
- d) དེས་མེད་ཀྱི་དཔེ།

ལན། a. དངོས་དཔེ།

དབྱེད་ཅན་ལྷ་མོའི་དགེས་འཇུག་བཞེན་རས་འདི། །

རྒྱལ་ཁྲུང་སྤོན་ཀའི་རྒྱ་དང་ཡང་དག་མཚུངས། །

མཚུ་སྤོན་པའི་པའི་རྗེས་སུ་མཚུན་པ་དེས། །

དགོད་པའི་སོ་སྤོང་བསྐྱེད་ལོ་སར་འད། །

ལན། c. དེས་པའི་དཔེ།

དཔལ་ལྷན་སྤོན་མའི་སྤྲེལ་གྱི་མཚུན་པ་འདི། །

ཟབ་རྒྱས་གཉིད་དཔལ་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚོ་དང། །

ཡང་དག་མཚུངས་ཀྱི་དཔེར་འོས་རིགས་མཚུན་གཞན། །

སྤོང་གསུམ་ལན་བརྒྱར་བཅའ་ཀྱང་རྗེད་མི་གྱུར། །

16. འོག་གི་གཏམ་དཔེ་རྣམས་ལས་གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་དེ་འཕྲུལ་བཀོལ་ཚུལ་རྣམས་ཟློས། (4)

- a) རང་ལ་སེལ། རྒྱུ་ལ་ཕྱོགས་ལོ།
- b) ལ་ཀ་ར། སྤོང་ལ་ར།
- c) ལས་སྤོན་མཚུན་མང་པོ། རྒྱལ་སྤོང་མཚུན་དགོན་ལོ།
- d) མེ་འབར་བའི་ལར་ཤིང་སྤོན་ལ།

ལན། a. རང་ལ་སེལ། རྒྱུ་ལ་ཕྱོགས་ལོ།----རང་དུ་བྱུང་པོ་སྤོང་ལྷོ་ལས་མཚུན། བཀའ་ཤིས་ལང་པའི་རང་དུ་གྱུ་ཚོ་གཉིད་གིན་དཔལ་པོ་བྱུང་འདུག མི་ཚོ་དུ་སྤོང་དུས་ལ་བཅམས་ཏེ་འདུག་འདུག དེ་འདྲའི་མི་གྱུན་ལ་རང་ལ་སེལ། རྒྱུ་ལ་ཕྱོགས་ལོ་ཟེར་བ་ཡིན་ལོ།

ལན། b. ཁ་ཀ་ར། སྤྱིང་ཨ་ར། ---ཁ་འཇམ་སོ་ལ་སེམས་ངན་པ། དེང་སང་མི་ཀུན་གྱིས་མདུན་ལ་བསྟོན་ར་གཏོང་བཞིན་
 རྒྱབ་ནས་བྱས་ངན་ཀྱང་ལྷིང་འདུག་ཟེར་བ་མི་འདུག་གསུམ་ཁ་ཀ་ར། སྤྱིང་ཨ་ར། དྲང་སོ་རང་ཡིན་བྱ་འདུག

17. གཤམ་གསལ་མིང་ཚིག་དག་ལས་གསུམ་ལ་བརྗོད་པ་རེ་གྲིས། (3)

- a) སྐྱམ་མ།
- b) སེམས་གསོ།
- c) རྒྱ་གཉེར།
- d) འགོ་དོན།

ལན། b. གསོ། - མོ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་ས་ནང་མཐར་འཁྲུལ་མ་སོང་བས་དགོ་ཚུན་གྱིས་སེམས་གསོ་བཅུག

ལན། c. རྒྱ་གཉེར། - རྒྱལ་བའི་མུགས་གྱི་མཁུན་པ་ནི་རྒྱ་གཉེར་ལྷན་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །

ལན། d. འགོ་དོན། - རིན་སོ་མཚོག་གིས་འགོ་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ་གསུང་ཚོས་མང་སོ་གནང་།

18. འོག་གི་རྩི་བ་རྣམས་ལས་ལྔ་ལ་ལན་གྲིས། (2x5=10)

b. དཔེ་རྒྱན་གྱི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། ཚིག་སྐྱོར་གང་དུ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་གི་སྐོ་ནས་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་ལ། དཔེ་
 རྒྱན་ཞེས་ཟེར།

c. གྲུ་མཚོག་གི་ཡབ་དང་ཡུམ་གྱི་མཚན་ལ་ཅི་ལྟ།

ལན། གྲུ་མཚོག་གི་ཡབ་ཀྱི་མཚན་ལ་མོ་ཉི་ལྷལ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ལ་སྲུབ་རྩི་ལྟེ།

d. གཏམ་དཔེ་ཞེས་པའི་དོན་གྲིས།

ལན། རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མན་ཚུན་གོ་བརྗོད་སྟོན་པའི་སྐབས་དོན་དེ་དང་མཚུངས་པའི་གཏམ་མཐོང་གཞན་ཞིག་དཔེའི་
 རྒྱལ་དུ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཏམ་དཔེ་ཞེས་ཟེར།

f. མྱོང་བ་སྤྲུག་སོ་དང་སྤྲུག་པུ་འུ་གྱི་ཁང་བ་ཇི་ལྟར་ཡོང་ངམ།

ལན། མྱོང་བ་སྤྲུག་སོ་དང་སྤྲུག་པུ་འུ་གྱི་ཁང་བ་ཀུན་ཐོག་ཚད་གསུམ་པ་དང་། ཁང་མིག་མང་། སྐར་ཁུང་ཆེ་ཞིང་རབ་གསལ་
 བཏགས་ཏེ་ཡོང་། ཁང་པའི་སྐོ་ཀུན་ལ་ལ་བསྟན་ཏེ་བཅིགས། སྐོ་སྐར་ཁུང་ཀུན་གྱི་མཐའ་མ་ཀུན་ལ་ནག་ཅི་སྟེ་མོག་དང་མར་
 ཀ་ལག་བསྐྱེས་ཏེ་བསྐྱ། ཁང་བ་ཀུན་ལས་དཀར་སོའམ་དཀར་ཅི་བཅུག་སྟེ་ཡོང་། ཡང་ཆར་ལེན་ཀུན་ལ་ནག་ཅིས་བཅུག་ཁང་
 བ་ཀུན་ཡང་མི་དང་སྐོ་སྤྲུགས་དུད་འགོ་གཉིས་ཀས་བཀོལ་སྤྱབ་པ་བྱས་ནས་བཅིགས།

g. སྐབས་གནས་རིན་ཚེན་གསུམ་སོ་སྤྲུགས་ཇི་ལྟར་གང་ལོང་།

ལན། སྐབས་གནས་རིན་ཚེན་གསུམ་གྱི་སྤྲུགས་ཇིའི་མཐུས་དོན་མེད་འཁོར་བའི་འདུལ་སྤང་ཀུན་ཞི་ནས་སྐོ་སྤྲུགས་སྤྲུགས་ལ་
 བྱུར་ལོང་།

h. གང་འདྲ་ཞིག་ལ་སྐོངས་པའི་དཔེ་ཟེར།

ལན། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཉ་ཅང་མཛེས་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་པས། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གང་ཡིན་མ་ཤེས་པ་ལྟར་བརྗོད་
བའི་སྐོན་པ་དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་དཔེ་རྒྱན་ཞིག་ལ། མོངས་པའི་དཔེ་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། །

www.careerindia.com